

22. Kotitalouslautakunta

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1945 seuraavan selostuksen:

V:n 1945 aikana toiminta vähitellen palasi tavallisille raiteilleen, oltuaan varsinkin edellisenä vuonna hyvin hajanaista. Kurssit pääsivät käyntiin entisessä laajuudessaan, samoin eri kerhot. Syksyllä joutui lautakunnan osaltaan valmistettavaksi liitosaluetta koskevan kotitaloustoiminnan järjestäminen. Asiassa käytiin neuvotteluja Helsingin maalaiskunnan kotitalous- ja terveydenhoitoviranomaisten kanssa ja tuloksena oli ehdotus, jonka mukaan v. 1946 alusta perustetaan 1 vakinaisen ja 2 tilapäisen kotitalousneuvojan tointa.

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat v. 1945 talousneuvos M. Sillanpää puheenjohtajana, talousneuvos H. Gebhard varapuheenjohtajana, rouva H. Brander, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva M. Mutikainen jäseninä. Vuoden aikana kokoontui lautakunta 9 kertaa. Kaupunginhallitusta edusti kokouksissa rouva M. Salmela-Järvinen. Sihteerinä toimi opettaja I. Grotenfelt. Lähetettyjen kirjeiden ja kirjelmien luku oli 117 ja saapuneiden 131; laskuja hyväksyttiin 282.

Lautakunnan toimihenkilöt. Vakinaisista kotitalousneuvojista toimivat käsityönopettaja I. Grotenfelt ja talousopettaja L. Virki kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä, talousopettaja M. Koivisto ja käsityönopettaja H. Löfgren opetuskeittiössä Helsinginkadun 26:ssa sekä talousopettaja K. Vöry opetuskeittiössä, Fredrikinkadun 16:ssa. Ylimääräisinä käsityöneuvojina olivat rouva L. Lehtonen ja neiti A. Kautonen. Apuopettajina talouskursseilla olivat talousopettajat T. Lindroos, A. Karhimaa ja H. Järveläinen, tyttökerhojen ohjaajana toimi lastentarhanopettaja H. Groth syyskuun loppuun ja sen jälkeen rouva K. Rinne ja laulua ohjasi rouva R. Hangasjärvi.

Opetustoiminta. Lautakunnan opetustoiminta tapahtui opetuskeittiössä, Helsinginkadun 26:ssa, kotitalouskerholassa, Mäkelänkadun 45:ssä ja opetuskeittiössä, Fredrikinkadun 16:ssa. Koska ensinmainitussa paikassa ei ole erikoista käsityöhuonetta, saatiin kaupunginhallituksen luvalla käyttää suomenkielisen työväenopiston käsityösalia käsityönopetusta varten. Kevätlukukaudella oli kotitalouskerholan käsityösali vapaina olevina aikoina luovutettu kauppa- ja teollisuusministeriön toimeenpanemia ompelualan pikakoulutuskursseja varten sotalleskille yms.

Talousopetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

	Kursseja	Opetustilaisuuksia kurssia kohden	Oppilaita
Pula-ajan ruoanlaittokursseja	17	5—12	206
Havainnollisia ruoanlaittokursseja	6	5	212
Morsiankursseja	21	20	279
Kotiapulaiskursseja	1	14	10
Yhteensä	45	—	707

Havainto-opetusta ja neuvontaa ruoanlaitossa, kodinhoidossa ja säilöönpanossa annettiin eri keittiöissä 20 kertaa. Näissä tilaisuuksissa oli läsnä yhteensä 515 henkilöä. Suullisen neuvonnan lisäksi yleisö runsaasti, varsinkin kurssiaikoina, puhelimitse tie-

dusteli ohjeita ja neuvoja erilaisissa asioissa. Ruotsinkielisillä kursseilla, jotka pidettiin opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa oli 43 osanottajaa ja kursseja järjestettiin 3. Käsiyönopetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Kursseja	Opetustilaisuuksia kurssia kohden	Oppilaita
Yleinen käsiyöneuvonta	20	16	629
Hattujen valmistus	9	5	130
Tallukoiden valmistus	3	5	41
Paikkaus ja parsiminen	1	5	8
Joululahjojen valmistus	2	5	57
Yhteensä	35	—	865

Koti-illat. Kerran kuukaudessa järjestettiin, vuorotellen eri opetuskeittiöissä yhteisiä ohjelmallisia tilaisuuksia kurssilaisille ja kerholaisille, ns. koti-illoja, joihin oli vapaa pääsy. Ohjelma käsitti esitelmää eri aloilta, kuten kodin- ja terveydenhoidon, kasvatuksen ja huoltokysymysten aloilta, soittoa, laulua ym. ohjelmaa. Koti-illoja on pidetty 6 ja on niissä ollut 410 osanottajaa.

Kerhot. Kerhotyötä harjoitettiin lasten, nuorten, tyttöjen ja äitien keskuudessa. Lasten- ja tyttökerhot toimivat Mäkelänkadun 45:ssä. Tytöt jaettiin iän perusteella eri ryhmiin, yhteensä 4, joihin kuului keväällä 40 ja syksyllä 60 tyttöä. Nuorimmat saivat ohjausta askarteluissa, laululeikeissä, vanhemmat käsitöissä ja taloudessa. Kaikki ryhmät harrastivat urheilua ja retkeilyä ja useita urheilumerkkejä suoritettiin.

Aikuisia varten oli eri opetushuoneistoissa kerhoja, jotka kokoutuivat kerran viikossa, n. 25 kertaa kukin. Ohjelmana oli kirjallisuus, laulu, kodinhoito- ja kasvatuskysymykset. Lautakunnan opettajien johdolla kerhot järjestivät juhlia, tekivät retkiä sekä kävivät valistustilaisuuksissa ja näyttelyissä. Kerhojen jäsenmäärä oli n. 175.

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin:

Menoerä	Määräraha	Todelliset menot	Säästetty(+) tai ylitetty (-) määrä
	mk		
Palkkiot	14 100	9 375	+ 4 725
Sääntöpalkkaiset virat	¹⁾ 617 765	617 765	—
Tilapäistä työvoimaa	²⁾ 235 618	235 616	+ 2
Vuokra	³⁾ 113 322	109 522	+ 3 800
Lämpö	20 000	24 761	— 4 761
Valaistus	4 000	8 788	— 4 788
Siivoaminen	2 500	2 491	+ 9
Kaluston kunnossapito	3 000	2 706	+ 294
Painatus ja sidonta	5 000	4 526	+ 474
Tarverahat	12 000	19 656	— 7 656
Tarveaineet kurssitoimintaa ja havainto-opetusta varten	70 000	132 630	—62 630
Yhteensä	1 097 305	1 167 836	—70 531

Tulot. Erilaisista kursseista oli tuloja 106 033:50 mk.

¹⁾ Tähän sisältyy 393 434 mk lisämäärärahoja. — ²⁾ S:n 37 234 mk. — ³⁾ S:n 5 586 mk.